

For fem år siden: Farvel til Asa-Thor

Af Thomas Nørgaard Olesen

Denne side: Asa-Thor før afgang fra Korsør den 28. februar 1997. Foto: Thomas N. Olesen

Modstående side: Klokkeren er ca. 19, det er den 4. april 1997, og snart er Asa-Thor klar til at tage fat på sin sidste nat i aktiv tjeneste. Foto: Thomas N. Olesen

Man havde jo vidst det længe. Hver gang man sejlede over Storebælt, kunne man se den faste forbindelse vokse frem. Nok med store forsinkelser, men alligevel støt og roligt. Men alligevel var det sådan lidt uvirkeligt: Nu havde der jo været Storebæltsfærger altid, skulle det virkelig få en ende? Lige pludselig stod det dog klart, at jernbanegodset skulle flyttes fra færger til tunnel og bro den 5.-6. april 1997. Jernbanefærgerne havde i mange, mange år gjort det danske jernbanenet til noget helt enestående. Nu var det ved at være forbi.

Begivenheden stod naturligvis noget i skyggen af den egentlige tunnelindvielse den 1. juni 1997 og bilbroens åbning den 14. juni året efter, men DJK havde valgt at tage afsked med godstrafikken med manér (i øvrigt

i samarbejde med Dansk Færgehistorisk Selskab). Også enkelte aviser havde i dagene op til opdaget, hvad der skulle ske. *Farvel til nattens dronning*, skrev Berlingske Tidende om begivenheden. Det var godsfergen *Asa-Thor*, man havde udnævnt til nattens dronning. Egentlig lidt uretfærdigt, for godt nok sejlede *Asa-Thor* i de senere år mest om natten, men i det meste af dens levetid havde den jo nærmest puklet i døgndrift på hverdage. Midt i halvfemserne kunne der dog godt være noget om snakken; *Asa-Thor* lå for det meste bare i leje 2 i Korsør, for så at blive sat i drift mandag-fredag aften klokken 19,40, hvor den afgik til Nyborg med stykgodsvogne som „tur 7451“. På en normal nat blev det til tre dobbeltture, og så blev *Asa-Thor* lagt op igen om morgenen klokken 6,50. Men lørdag for-

middag sejlede en tur mere, den eneste egentlige dagtur, og det skulle udnyttes til foto-grafering den sidste dag.

Min afsked med *Asa-Thor* begyndte dog godt og vel en måneds tid før. Sidst i februar var jeg sammen med gode venner taget en tur til Korsør for at gøre et forsøg på at komme ud at sejle med vidunderet. Den måtte jo kun tage 12 passagerer, og jeg havde ikke før prøvet at sejle med den. Ved 18-tiden dukkede de første besætningsmedlemmer op i vintermørket ved leje 2, og heldigvis var man meget venlige og lod os komme om bord. Så kunne vi jo tage en snak med skipper om at komme med ud at sejle, når han dukkede op. Skibsføreren havde intet imod at tage os med en tur til Nyborg - der var jo kaffe på kanden, som han sagde!

Og så stod vi ellers ud fra Korsør i frisk vejr med blæst og regnbyger. *Asa-Thor* havde jo ikke overbygning af betydning, og den tog blæsten pænt. Om bord herskede en ganske særlig stemning af hygge, det virkede som om livet var lidt anderledes afslappet her end på de travle Intercityfærger. 70 minutter og omkring 650 liter olie senere ankom vi til Nyborg, hvor en tredieserie MZ snart tog fat på rangeringen og vi sagde tak for turen til besætningen. *Asa-Thor* benyttede oftest det fotogene leje 2 med den gamle galge i Nyborg, sjældnere det mere moderne leje 5. Senere gik det hjem med *Prins Joachim*, selv om det næppe havde været et problem at få en tur mere med *Asa-Thor*. Om aftenen kunne man dog opleve MY-forspand rangere i Nyborg efter at *Asa-Thor* var returneret, og det ville vi ikke gå glip af. I det hele taget var det ikke kedeligt at opholde sig på stationerne i Korsør og Nyborg ved nattetide. Et par MT-erne og diverse togmaskiner havde nok at gøre med de mange post- og godstog.

Men godt og vel en måneds tid efter var det blevet tid til den endelige afsked med godsfærgen. Nu var det jo blevet forår - skulle man tro! - og sommertid, og så ville der formentligt være lys nok til at det ville give mening at tage til Korsør og overvære *Asa-Thor* tage fat på sin sidste driftsnat fredag den 4. april. Det lykkedes at nå frem til Korsør ved 18-tiden, og få lidt billeder af godstog på byens langstrakte baneterræn. Sidst på eftermiddagen og først på aftenen begyndte stykgodstogene at komme i en lind strøm. De første blev overført med IC-færgerne, men som nævnt var der tog nok til *Asa-Thor* også.

Efter en times tid på broerne over banen

(der var tre: Fægangen, Kongebroen og Tårn-borgbroen, og så naturligvis motorvejsbroen, der findes endnu) bevægede vi os ned til leje 2, hvor besætningen nu for sidste gang var ved at møde frem ved *Asa-Thor*. Flere entusiaster havde fundet vej til begivenheden. Det var blæst lidt op, og alle skutede sig lidt i kulden. Så dukkede MZ 1449 op med toget, der skulle med klokken 19,40, og snart var der vældigt liv i kameraerne. Et par stykker fik talt sig om bord på færgen for at få en tur ligesom vi havde gjort det i februar, mens andre overværede rangeringen. Jeg selv sammen med enkelte andre bevægede os ud til Strandvejen for at prøve at få et par skud af færgen, mens den bakkede ud.

Lyset var kun lige tilstrækkeligt til min Kodachrome 64, og ærligt talt blev de fleste billeder af *Asa-Thor*, der står ud på Storebælt denne sidste aften, ikke helt skarpe. Det gjorde nu ikke så meget, billeder af *Asa-Thor* har jeg masser af, men Storebæltfærgerne havde man jo kendt til hele livet - og nu var det for alvor sidste gang. Aldrig mere skulle man se *Asa-Thor* sejle fra Korsør om aftenen, og vi var nok nogle, der sank en klump i hal-sen en ekstra gang, da den elegante færge svajede og lidt efter lidt blev en lille prik ude på bæltet denne aften.

Mens *Asa-Thor* udførte sine sidste natlige ture, kunne man nå hjem, få lidt søvn og så være tilbage i Korsør næste morgen, hvor det egentlige afskedsarrangement skulle løbe af stabelen. De forskellige arrangementer omkring den faste Storebæltforbindelse var det absolut mest storslåede, DJKs Udflugtsafdeling nogensinde havde præsteret. Man kunne jo spørge sig selv, hvordan man kunne

tage afsked med en færge, der kun måtte medtage 12 passagerer - og svaret var enkelt: Man chartrer da bare en anden færge og sejler langs med!

Som sagt så gjort. Da DJKs tilrejsetog kom til Korsør, var det ikke bare *Asa-Thor*, men også *Knudshoved*, der lå klar til afgang. Efter at have overværet færgerangeringen - udført af MT 155, der siden er bevaret i DJK-regi - begav det imponerende antal deltagere sig om bord på *Knudshoved*, og så var der ellers lagt op til parrallelsejls over Bæltet, mens alle de andre færger hilste med hornet. En fantastisk oplevelse, hvor det eneste skår i glæden var det skumle vejr. Det skulle dog blive meget værre!

I Nyborg blev det MY 1156, der trak stammen i land fra *Asa-Thor*, og MT 157 - bevaret af Danmarks Jernbanemuseum! - der satte vogne om bord under heftig beskydning fra et enormt antal kameraer. Så gik turen tilbage over Storebælt, igen med de to færger sejlen langs med hinanden og under heftig hilsen fra Bæltets andre færger. Undervejs mod Sjælland gik det skumle vejr gradvis over i sne. Det havde man ikke just forventet på det, der ifølge kalenderen burde være en dejlig forårsdag.

Vel ankommen til Korsør tog MT 155 fat igen, og så var det definitivt slut med at sejle godsvogne med *Asa-Thor*. Færgen selv sejlede efter et ret kort ophold i Korsør til Nyborg, hvor personalet skulle holde afskedsarrangement - og færgen lægges op i leje 2. Tilbage i det stadigt værre vintervejr stod de mange turdeltagere og spejdede efter *Asa-Thor*, der snart forsvandt i snebygerne.

Udflugtsafdelingen havde arrangeret ran-

M/F		Asa-Thor		Korsør - Nyborg overfarten										LØR dag, den 05.04.1997													
Tur	Afgang			Ankomst			Overfart			Differenst				G I M A	Antal vogne					Andet		Tone	Besætning m.m.				Bemærkninger
	Plan- nr	Fak- nr	Kode	Plan- nr	Fak- nr	Kode	Plan- nr	Fak- nr	Kode	Clas- se	Antal	Antal	Antal		Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal		Antal	Antal	Antal	Antal	
742016016	0201	0150	121	70	19		725	310	285	10	63				1	22	6	322			531	12			12		
741016015	0157	0155	0475	70	70		733	5	205	9					7	19	10	366			683	12			12		
741016018	0652	0650	150	70	72		619	3	210	7					5	19	301			501	12		1	13			
741016015	0150	0150	0118	70	75		655	3	179	7					8	10	1	345			543	12	3	5	20		
742016015	1051	1050	1079	70	74		747	5	180	4					21	10	7	373				12	3	5	20		
741 (23)															Løst for udgang 04. Apr 97							12	3	10	26		

Bem. til kode 890, tur:

1.88

Herover: Asa-Thors sidste driftsdøgn som optegnet i færgerens logbog.

Baggrund: Asa-Thor stævner ud fra Korsør den 4. april 1997.

gering med MT på Korsør Havn, et virkeligt fint initiativ, men desværre havde man glemt at tage vejrguderne i ed. Flokken af entusiastiske fotografer skrumpede mere og mere, efterhånden som turen skred frem, og snebyggerne gik over i snestorm. Til sidst kørte MT-eren en tur ud ad banen til Halsskov, hvor der fandtes et industrisidespor undervejs. Halsskovbanen var i sin tid bygget netop af hensyn til Kong Vinters luner - så man kunne transportere post og passagerer til Halsskov, hvor isbåde og isbrydere havde nemmere ved at komme til end i Korsør - og vejret kunne derfor næsten ikke være „bedre“ til at tage afsked med netop denne bane. Det var mit kamera dog ikke enig i; det blev aldrig rigtig sig selv igen ovenpå den omgang.

Totalt gennemkolde og gennemblødt nåede den efterhånden ganske lille skare deltagere dog tilbage til Korsør station og kunne netop se „papiertoget“ blive sat om bord på en IC-færge, før det blev tid til at krybe i ly og få et glas Gammel Dansk i minibaren på stationen - og jo, det gjorde godt!

Selv om Asa-Thor nu var lagt op i Nyborg, var der stadig lidt godstrafik, der resten af dagen den 5. april fandt vej til IC-færgerne. Men tidligt søndag morgen den 6. april 1997 rullede EA 3012 gennem tunnellen og over Vestbroen med det første, rigtige plantog via den faste forbindelse. Efter godt og vel 113 år med jernbanegods på færgerne var en epoke endegyldigt forbi, og selv om der frem til den 1. juni stadig var persontrafik på de store banegårde i Korsør og Nyborg, virkede der allerede meget øde og stille. Og et par måneder senere blev der helt stille.

Asa-Thor lå sommeren over i leje 2 i Nyborg, mens flere forskellige købere af og til kom forbi og kiggede på fartøjet. Til sidst stod det klart, at færgen skulle sælges til op-hugning i Indien, hvilket siden blev et stort diskussionsemne. Det havde ingen dog forudset i det tidlige efterår 1997, og i løbet af september blev færgen gjort klar til den lange rejse, som skulle foregå for egen kraft. Blandt andet blev bovporten svejset til.

Den 20. september 1997 var jeg i anden anledning på vej til Jylland med et intercity-tog. Bilfærgerne sejlede endnu, så fra togvinduet blev der holdt udkig med færgerne, mens vi drøede over Vestbroen. En af silhouetterne derude på Bæltet lignede dog ikke en bilfærge, og så blev øjnene ellers gnedet en ekstra gang. Minsandten, det var gamle *Asa-Thor*, der stille sejlede mod sin skæbne derude lidt syd for Sprogø. Det blev sidste gang, jeg så *Asa-Thor*.

Går man sig i dag en tur på de gamle stationsarealer i Nyborg eller Korsør kan det være svært at fatte, at det kun er fem år siden, at der summede af liv og aktivitet døgnnet rundt, og hvor man kunne opleve fjorten færger i drift samtidigt på en fredag aften. At det kun er fem år siden, at færgerangering med MZ III, MY, MT og MH var hverdag. Og at det kun er fem år siden, at man kunne stå i en rigtig kupé i en B-vogn i Interregionaltoget og høre de særlige bump, når man rullede over broklappen og ind på IC-færgeren. Stilheden har bredt sig, og støt og roligt slettes de fleste spor af de gamle baneterræner. Godt, at man har sine billeder - og lad det være konklusionen: Fat apparatet og kom ud langs linien og få nogle skud i kassen. Hvad der er hverdag i dag, er historie i morgen - og om fem år dukker der måske en artikel op her i bladet, hvor man kigger tilbage på det sidste år, hvor MR-togene var enerådende i Vestjylland? God sommer bag kameraet!

Til venstre: Paradesejlads - Asa-Thor som turdeltagerne så den fra Knudshoved. Foto: Thomas N. Olesen

Herunder, til venstre: Godsrantering med MT 155 på IC-færge i snevejr den 5. april. Foto: Thomas N. Olesen

Herunder, til højre: Der fotograferes ivrigt ved den sidste rangering i Nyborg. Foto: Tommy O. Jensen

Modstående side: Asa-Thor med tilsvejet bovport, set fra den efterhånden overgroede Nyborg Færgestation den 19. september 1997 - dagen før færgen forlod Danmark definitivt. Foto: Thomas N. Olesen

